

Πάνω από 1 δισεκατομμύριο άνθρωποι σε όλο τον κόσμο είναι μέλη συνεταιρισμών

Οι συνεταιριστικές επιχειρήσεις, παρέχουν πάνω από 100.000.000 θέσεις εργασίας, 20% περισσότερες από αυτές που προσφέρουν οι πολυεθνικές επιχειρήσεις

Οι 300 μεγαλύτερες συνεταιριστικές επιχειρήσεις στον κόσμο κατά το 2009 παρά την ύφεση, παρουσίασαν αύξηση στην ανάπτυξη τους κατά 14%, αντιπροσωπεύοντας σε όλους τους τομείς της οικονομίας ένα κύκλο εργασιών 1,1 τρις δολαρίων ίσο με αυτό της 10ης οικονομίας στον κόσμο, της Ισπανίας. Τα στοιχεία για το έτος 2010 αναφέρουν, παρά την ύφεση, αύξηση του κύκλου εργασιών στα 1,6 τρις δολάρια, ικανοποιώντας ταυτόχρονα και κοινωνικές ανάγκες των μελών. Για το έτος 2011 ο κύκλος εργασιών έφτασε στα 2 τρις δολάρια.

Το Διεθνές Έτος Συνεταιρισμών το 2012 από τον ΟΗΕ προωθεί την Συνεταιριστική Εκπαίδευση, την προσαρμογή των εθνικών συνεταιριστικών νομοθεσιών σύμφωνα με τις συνεταιριστικές αρχές και την δημιουργία συνεταιρισμών, ως τρόπο καταπολέμησης της κοινωνικοοικονομικής Κρίσης.

Ιδρύοντας έναν συνεταιρισμό

Εγχειρίδιο Συνεργατικού Εργαστηρίου

Θεωρητικές Σημειώσεις

2

Έκδοση 1η-Ιούνιος 2013

Περιεχόμενα

Υλικό από την έκδοση «ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ Η ΑΥΤΟΑΜΥΝΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ» του Δικτύου ΚΑΠΑ

1. Ο Συνεταιρισμός των Σκαπανέων του Rochdale, που έγινε η αρχή – Σύγχρονη Μορφή1

Σύντομη περιγραφή εξέλιξης του Συνεταιρισμού του Rochdale 2

2. Διεθνής Συνεταιριστική Συμμαχία.....4

Στατιστικές πληροφορίες σχετικά με το Συνεταιριστικό Κίνημα σε όλο τον Κόσμο..... 5

3. Πριν την ίδρυση του Ελληνικού Κράτους9

Τσελιγκάτα 10

Η ναυτιλιακή συνεργασία 11

Η συντροφιά των Αμπελακίων..... 12

Συνεταιριστικός κόσμος και Ελλάδα 14

Υλικό από την έκδοση «Συνεταιριστικό Εγχειρίδιο για τις Οργανώσεις Εργαζομένων» του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας (I.L.O.)

1. Ορισμός ενός συνεταιρισμού και των στόχων του εγχειριδίου17

2. Η γέννηση του συνεταιριστικού κινήματος20

Η προέλευση του συνεταιριστικού κινήματος στις βιομηχανικές χώρες ... 20

Η εισαγωγή των συνεταιρισμών στις αναπτυσσόμενες χώρες..... 24

3. Τα κύρια χαρακτηριστικά μιας συνεταιριστικής επιχείρησης30

Ο συνεταιρισμός και άλλες μορφές επιχείρησης..... 30

Συνεταιριστικές αξίες και αρχές..... 32

4. Τύποι συνεταιρισμών και η θέση τους στην κοινωνία43

Τύποι συνεταιρισμών..... 43

Συνεταιρισμοί στον κόσμο..... 53

5. Οργανωτική δομή και οικονομική οργάνωση ενός συνεταιρισμού59

Οργανωτική δομή	59
Οικονομική δομή.....	66
Οριζόντια και κάθετη δομή.....	70
6. Συνεταιριστική επιχειρηματικότητα.....	73
Επιχειρηματίας και επιχειρηματικότητα	73
Συνεταιριστική επιχειρηματικότητα.....	74

Οι σημειώσεις του παρόντος παρατήματος βασίζονται στην έκδοση του Δικτύου ΚΑΠΑ «ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ Η ΑΥΤΟΑΜΥΝΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ» και στην έκδοση του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας (I.L.O.) «Συνεταιριστικό Εγχειρίδιο για τις Οργανώσεις Εργαζομένων» την οποία το δίκτυο Κ.Α.Π.Α. μετάφρασε και έχει τα πνευματικά δικαιώματα της ελληνικής έκδοσης

Ο Συνεταιρισμός των Σκαπανέων του Rochdale, που έγινε η αρχή – Σύγχρονη Μορφή

1

Το Ροτσντέιλ είναι μια μικρή πόλη κοντά στο Μάντσεστερ, στην Δυτική Αγγλία. Στις αρχές του 19^{ου} αιώνα επικρατούσε μεγάλη κοινωνική κρίση και ανεργία, ως συνέπεια της εξάπλωσης της βιομηχανικής επανάστασης. Η εγκατάσταση μηχανών παραγωγής, εκτόπιζε την παραδοσιακή εργατική δύναμη. Οι πολύ χαμηλοί μισθοί, η πολύωρη καθημερινή εργασία, η απασχόληση παιδιών, οι κακές συνθήκες εργασίας είχαν οδηγήσει στην εξαθλίωση μεγάλο τμήμα του πληθυσμού.

Πολλοί άνθρωποι του πνεύματος και φιλόανθρωποι επρότειναν διάφορους τρόπους αντιμετώπισης των δυσκολιών, αλλά δεν υπήρχαν ουσιαστικά αποτελέσματα. Μεταξύ των προτάσεων ήταν και η προσπάθεια σωτηρίας με βάση τις προσωπικές δυνάμεις. Με ελάχιστη συνεισφορά εκ' μέρους των πολλών να δημιουργηθεί μια εστία συμπαράστασης.

Έτσι τον Οκτώβριο του 1844 μια μικρή ομάδα από είκοσι επτά άνδρες και μια γυναίκα, εργάτες και τεχνίτες κυρίως της κλωστοϋφαντουργίας, έχοντας ως στόχο την επίλυση των οικονομικών τους προβλημάτων, ίδρυσαν τον πρώτο καταναλωτικό συνεταιρισμό στο Rochdale του Ηνωμένου Βασιλείου, εφαρμόζοντας τις ιδέες του Robert Owen και του William King. Τα ιδρυτικά μέλη αποφάσισαν να συνεισφέρει ο καθένας μία λίρα ως μερίδα και δικαίωμα εγγραφής. Ο κάθε ένας από τους συνεταίρους ανέλαβε να εξοφλήσει την αξία της συνεταιριστικής του μερίδας της μιας λίρας, με εβδομαδιαίες δόσεις, το ύψος των οποίων καθορίστηκε σε δύο πέννες. Το αριθμητικό μέγεθος του μετοχικού κεφαλαίου και ο τρόπος καταβολής του από τα μέλη, αποδεικνύουν το υψηλό επίπεδο της φτώχειας που επικρατούσε.

Ο συνεταιρισμός είχε ως αποστολή να προμηθεύσει τα μέλη, σε λογικές τιμές, με είδη διατροφής, είδη ένδυσης και υπόδησης, και γενικά με οποιαδήποτε άλλα αγαθά κρίνονταν απαραίτητα για τη διαβίωση τους. Επίσης στους σκοπούς του οργανισμού περιλαμβάνονταν η αγορά οικοπέδων και η οικοδόμηση κατοικιών για ικανοποίηση των στεγαστικών αναγκών των μελών, η απασχόληση των ανέργων μελών, η μίσθωση ή η αγορά γεωργικών κλήρων και η διανομή τους στα μέλη ή η εκμετάλλευσή τους με στόχο την οικονομική ενίσχυση των μελών.

Έτσι ξεκίνησε ο πρώτος συνεταιρισμός που λειτουργεί αδιάκοπα μέχρι σήμερα, από απλοϊκούς ανθρώπους χωρίς ιδιαίτερες γνώσεις του εμπορίου, με αποφασιστικότητα και πίστη στον επιδιωκόμενο σκοπό και απετέλεσε ζωντανό παράδειγμα προσφοράς κοινωνικού έργου σε ένα έντονα εχθρικό περιβάλλον.

Ο συνεταιρισμός του Rochdale, αναπτύχθηκε με πολύ γοργούς ρυθμούς και εξελίχθηκε σε τεράστια οικονομική δύναμη με πολύ θετικές επιδράσεις, όχι μόνο στην αγγλική κοινωνία, αλλά και στο διεθνή χώρο. Εκατό έτη μετά την ίδρυση του, ο συνεταιρισμός είχε 11.100.000 μέλη (1952), 350 εκ. λίρες μετοχικό κεφάλαιο και 725 εκ. λίρες κεφάλαιο κίνησης. Το 1949 η τραπεζική κίνηση του συνεταιρισμού ανήλθε στα 9,4 δισεκατομμύρια λίρες.

Οι κανόνες συμπεριφοράς των συνεταίρων και οι κανόνες λειτουργίας του οργανισμού, που διατυπώθηκαν στο ιδρυτικό του καταστατικό, αποτέλεσαν υπόδειγμα για όλους τους καταναλωτικούς συνεταιρισμούς, που σταδιακά άρχισαν να ιδρύονται σε όλες τις χώρες του κόσμου.

Οι ιδρυτές του συνεταιρισμού παρέμειναν στην ιστορία ως “Οι δίκαιοι Σκαπανείς του Rochdale”, και οι κανόνες λειτουργίας που διατύπωσαν, ως “Οι Συνεταιριστικές Αρχές του Rochdale”.

Σύντομη περιγραφή εξέλιξης του Συνεταιρισμού του Rochdale

1845	Πώληση τσαγιού και καπνού
1846	Πώληση κρέατος
1848	Ενοικίαση ολόκληρου κτηρίου για 21 έτη
1849	Σύσταση ειδικής επιτροπής εκπαίδευσης και λειτουργία πρατηρίου εφημερίδων, περιοδικών και βιβλιοθήκης
1850	Ίδρυση του πρώτου δημοτικού σχολείου και αλευρόμυλου
1851	Ίδρυση υποδηματοπωλείου
1852	Διάθεση 2.5% από τα πλεονάσματα για την εκπαίδευση